

Welke rol kun je als gemeente pakken?

De plannen van het ministerie zijn vergaand. Het is echter nog niet zover. Wat adviseert de VNG aan gemeenten om nu al te doen?

Zorg dat u op de hoogte bent

Het is belangrijk dat gemeenten weten wat er aan zit te komen en wat dat voor hun gemeente en 'hun' lokale omroep (of streekomroep) gaat betekenen.

Blijf in contact met de huidige lokale omroep

Het is ook verstandig om in gesprek te gaan en te blijven met de huidige lokale omroep en te checken waar zij in het proces staan. Weten ze over de

extra fondsen? Zijn ze bezig met de vorming van streekomroepen? Of is er al een streekomroep? En zijn er meer partijen die in de toekomst in aanmerking willen komen voor een aanwijzing?

Wordt er meer gevraagd van de gemeenten?

De VNG is alert op wat de ontwikkelingen. Als er extra inzet van gemeenten wordt gevraagd in het huidige of toekomstige proces, dan vindt de VNG dat er ook financiering voor deze extra inzet moet komen.

U kunt bij de VNG terecht voor

- Vragen over het huidige stelsel
- Vragen over de voorgenomen wetswijziging en de gevolgen daarvan voor uw gemeente. Een presentatie voor de raad en/of college.
- Advies voor de rol van gemeenten in het proces van lokale omroep naar streekomroep

Meer informatie: Marion Veerbeek en Olav Reijers.
Info@vng.nl of 070-37 38 393

vng.nl

Van Lokale omroep naar Streekomroep

Wat gaat er voor gemeenten veranderen?

Hoe het nu geregeld is

Financiering

Elke gemeente in Nederland heeft een lokale publieke omroep. Deze is op advies van de gemeente aangewezen door het Commissariaat voor de Media. De gemeente heeft een bekostigingsplicht voor de lokale omroep en ontvangt hiervoor een bijdrage in het gemeentefonds. Jaarlijks maakt de VNG het normbedrag bekend voor de bekostiging door de gemeente van de lokale publieke omroep. In 2024 is dit € 1,57 per huishouden, in 2025 € 1,62. Dit is niet-geoordeeld geld. Het staat een gemeente vrij meer of minder te besteden aan de eigen lokale omroep.

Advies van de gemeenteraad

Het aanwijzen van een lokale omroep door het Commissariaat voor de Media gebeurt elke vijf jaar, op advies van de gemeenteraad. Als in een gemeente één lokale omroep is die zich aanmeldt, dan is het adviesproces relatief eenvoudig. Wanneer meerdere lokale omroepen meedingen naar de aanwijzing als publieke lokale omroep is een complexer adviesproces vereist.

Deze procedure is vastgelegd in de **Mediawet**. Voor gemeenten is een **handreiking** beschikbaar over deze procedure, de rollen en de eisen.

Informatiepagina
Lokale Omroepen VNG
www.vng.nl

Mediawet
Commissariaat voor de
Media, www.cvdm.nl

Handreiking aanwijzing
lokale publieke omroep
vng.nl

Wat vinden gemeenten van deze voorgestelde wijzigingen?

De VNG volgt de plannen voor een stelselwijziging nauwgezet. De inbreng die wij namens gemeenten laten horen is dat gemeenten er voorstander zijn dat zij de verantwoordelijkheid voor lokale omroepen/streekomroepen behouden. Ook zijn gemeenten vóór een duale vorm van financiering (geld voor bekostiging vanuit het gemeentefonds en geld voor kwaliteitsverbetering en streekvorming via het rijk). Dit zijn de standpunten in het kort:

- Extra financiële middelen voor meer kwaliteit van lokale journalistiek is belangrijk. Dit komt ten goede aan de lokale democratie.
- De vorming van streekomroepen is een positieve beweging. Dit moet echter wel van onderop komen.
- De organisatievorm van een streekomroep moet flexibel in te richten zijn. Zo is een koepel van huidige lokale omroepen in een streek ook denkbaar.
- Vrijwilligers zijn en blijven heel belangrijk voor de omroepen.
- Een wettelijke taak voor de gemeente met bijbehorende financiering zorgt voor blijvende betrokkenheid van gemeenten bij de eigen omroep.
- Schaalvergroting mag niet ten koste gaan van de lokale aandacht en binding. De lokale binding met de omroepen moet in stand blijven.
- Lokale omroepen moeten (ook als streekomroep) beschermd zijn tegen meer-commerciële initiatieven
- Voor gemeenten mogen kosten en tijd niet hoger uitvallen dan in het huidige stelsel het geval is, tenzij er ook extra middelen tegenover staan.
- Procedures (ook die voor een eventuele overgang naar het nieuwe stelsel) moeten goed werkbaar zijn.

Welke plannen er zijn

In mei 2023 verscheen een visiebrief van de staatssecretaris van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (OCW). Hierin wordt voorgesteld het lokale omroepstelsel te veranderen. Doel is dat iedere inwoner kan luisteren naar goede lokale journalistiek door een publieke omroep.

Om dat te bereiken stelt de secretaris dit voor:

- Schaalvergroting door het vormen van streekomroepen die elk meerdere gemeenten bedienen. Aan de streekomroepen worden eisen gesteld.
- De wettelijke bekostigingsplicht verschuift van de gemeenten naar het Rijk. Gemeenten mogen nog wel (net als nu) aanvullend financieren.
- De bekostiging van de streekomroepen gaat daarom ook naar het Rijk. Het budget (nu circa 12 miljoen) wordt verhoogd naar circa 28 miljoen.

Lees hier over **de visie van OCW**

Visiebrief OCW
www.vng.nl

De vorming van streekomroepen

In de voorgenomen plannen gaan de bijna 250 aanwijzingen voor een publieke lokale omroep verdwijnen. In plaats daarvan komen er 80 aanwijzingen voor streekomroepen; voor elke streek één.

Dat heeft grote gevolgen voor de lokale omroepen. Veel omroepen bereiden zich inmiddels voor op de vorming van een streekomroep met andere lokale omroepen in een streek. Een klein aantal lokale omroepen overweegt om zichzelf op te heffen. In sommige gemeenten zijn al streekomroepen actief. De Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO) coördineert de ontwikkeling naar streekomroepen en geeft hierover meer informatie op zijn website. Deze stelselwijziging betekent een wijziging van de Mediawet.

Streekomroepen
nlpo.nl

Verwacht tijdpad

Wat betekenen de plannen concreet voor de gemeente?

- Tot en met 2026 blijven gemeenten in elk geval wettelijk verantwoordelijk voor de bekostiging van de lokale omroep. Daarvoor is geld beschikbaar in het gemeentefonds.
- Als de plannen doorgaan hebben gemeenten vanaf 2027 geen wettelijke taak meer om de omroep in stand te houden. Zij krijgen dan geen geld meer via het gemeentefonds voor de lokale omroepen. Het Rijk neemt in dat geval de instandhoudingsplicht en bekostiging over.
- De gemeenteraad blijft ook in het voorgenomen beleid elke vijf jaar een advies geven aan het Commissariaat voor de Media voor het aanwijzen van een publieke omroep. De aanwijzing zou dan voor een streekomroep zijn, die meerdere gemeenten bedient. Elke gemeenteraad adviseert apart.

Het gaat over voorgenomen beleid

Lees hier de meest recente stand van zaken over tijdpad en plannen
www.vng.nl

